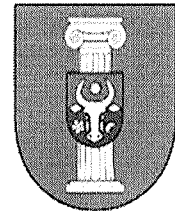

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 26/28**

mun. Chișinău

09 martie 2023

Inspectorul de integritate principal al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Alexandru BÂNZARI, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Volconovici Liviu, IDNP – [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], ex-rector al Universității Agrare de Stat din Moldova (UASM), în temeiul art. 19 lit. g), art. 35 alin. (1) și art. 38 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 08 septembrie 2022 în cadrul ANI a fost înregistrată sesizarea nr. 7071, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Volconovici Liviu, ex-rector al UASM, iar în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, la 08.09.2022 sesizarea respectivă a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, fiindu-i atribuită inspectorului de integritate superior [REDACTED].

În sesizare se solicită inițierea unui control cu privire la stabilirea existenței sau inexistenței conflictului de interese între rectorul UASM dl Volconovici Liviu și persoanele care au fost angajate în subordinea sa: dl [REDACTED], dna [REDACTED] și dl [REDACTED], cât și despre alte persoane despre care se pretinde că sunt în relații de rudenie.

În conformitate cu art. 31 alin.(1) din Legea 132/2016 din Legea cu privire la Autoritatea Națională, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, urmare a verificării prealabile, fiind conturată aparența de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, la 22.09.2022, conform procesului-verbal nr. 453/22, în privința dlui Volconovici Liviu, ex-rector al UASM, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La data de 29.11.2022, urmare a demisiei inspectorului de integritate superior [REDACTED], dosarul de control inițiat la data de 22.09.2022 în privința dlui Volconovici Liviu, în legătură cu eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, a fost redistribuit aleatoriu pentru continuarea controlului inspectorului de integritate subsemnat.

Prin scrisoarea nr. 04-22/6001 din 23.09.2022, dl Volconovici Liviu a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale garantate prin Legea 132/2016.

Prin scrisoarea nr. 04-22/6000 din 23.09.2022, inspectorul de integritate a informat și autorul sesizării referitor la inițierea controlului în privința dlui Volconovici Liviu.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, în temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 33, alin. (3) și art. 37, alin. (4) din Legea nr. 132/2016, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al ANI), Sistemul informațional „e-Integritate”, Registrul de Stat al populației, baza de date reports.fisc.md și au fost remise demersuri de solicitare de informații către: Universitatea Tehnică din Moldova (UTM) (nr. 04-22/5481 din 08.09.2022, 04-22/5714 din 15.09.2022, nr. 04-22/5951 din 23.09.2022, 04-22/6548 din 11.10.2022), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (04-22/5641 din 14.09.2022, 04-22/5956 din 23.09.2022).

Urmare a contrapunerii informației din materialele dosarului de control cu informația din SIA e-Integritate s-a constatat că dl Volconovici Liviu exercitând funcția de rector al UASM, a deținut calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale, conform art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016).

Din analiza informațiilor anexate la dosar și în urma acesării Registrului de stat al populației (extras nr. de înregistrare 1451621876 și 1451624033), s-a constatat relația de rudenie dintre dl Volconovici Liviu IDNP: [REDACTAT], dl [REDACTAT] (fiu) IDNP: [REDACTAT], dl [REDACTAT] (fiu) IDNP: [REDACTAT] și dna [REDACTAT] (noră) IDNP: [REDACTAT].

Conform prevederilor art. 2 al Legii nr.133/2016:

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării este obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei

persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în privința persoanelor apropiate, cu excepția abținerii.

Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării, are posibilitatea să soluționeze conflictul de interese real în care s-a aflat prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Totodată, conform art. 37 alin. (5) din Legea nr. 132/2016, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani, astfel inspectorul a supus analizei în vederea confirmării/infirmării admiterii unor situații de conflict de interese consumate doar actele administrative care nu cad sub incidența prescripției statuate supra.

Conform materialului probatoriu anexat la sesizare, a fost stabilit că, subiectul declarării în calitate de rector al UASM a emis mai multe acte administrative în raport cu persoane apropiate și anume:

- Ordinul nr. 83-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart” în care este vizat și dl [REDACTAT];
- Ordinul nr. 129-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart” în care este vizat și dl [REDACTAT];
- Ordinul nr. 148-A din 04.11. 2021 „cu privire la dinamica contingentului de doctoranzi” în care este vizat dl [REDACTAT] și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. 07 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță” în care este vizat și dl [REDACTAT];
- Ordinul nr. 08 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță” în care este vizat și dl [REDACTAT] și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. 117 din 11.03. 2020 „cu privire la aprobarea și modificarea comisiilor de îndrumare, conducătorilor și temelor de doctorat” în care este vizată și dna [REDACTAT];
- Ordinul nr. 03-RU din 13.01. 2020 „cu privire la demisie” a dlui [REDACTAT];

- Ordinul nr. 94-RU din 19.06. 2020 „cu privire la încetarea contractului de muncă a cadrelor didactice angajate prin cumul” inclusiv și a dlui [REDACTAT].

În vederea asigurării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-22/6884 din 21.10.2022, subiectului controlului i-a fost solicitat punctul de vedere pe marginea obiectului controlului, fiindu-i oferit dreptul de a lua cunoștință cu materialele dosarului.

La data de 18.11.2022, punctul de vedere a dlui Volconovici Liviu a fost înregistrat în cadrul ANI cu nr. 9124. Astfel că, inspectorul de integritate a luat act de explicațiile pe marginea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

În conformitate cu art. 6 din legea nr. 132/2016, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese. Inspectorul de integritate, în corespundență cu art. 19 lit. b) efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Potrivit prevederilor art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, noțiunile **conflict de interes** și **interes personal** sunt definite astfel:

conflict de interes – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soară, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Subsecvent, alin. (4) lit. a) și b) din conținutul aceluiași articol stabilesc că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Potrivit regulii statuate la art. 12 alin. (5) din legea nr. 133/2016, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

După cum rezultă din prevederile art. 12 alin. (10) conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic,

de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Prevederile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, statuează că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Analizând materialele acumulate la dosarul de control și prevederile legale prenotate, inspectorul de integritate constată că dl Volconovici Liviu la emiterea și semnarea actelor administrative în raport cu persoane apropiate și anume: Ordinul nr. 83-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart” în care este vizat și dl [REDACTAT], Ordinul nr. 129-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart” în care este vizat și dl [REDACTAT], Ordinul nr. 148-A din 04.11. 2021 „cu privire la dinamica contingentului de doctoranzi” în care este vizat dl [REDACTAT] și dna [REDACTAT], Ordinul nr. 07 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță” în care este vizat și dl [REDACTAT], Ordinul nr. 08 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță” în care este vizat și dl [REDACTAT] și dna [REDACTAT], Ordinul nr. 117 din 11.03. 2020 „cu privire la aprobarea și modificarea comisiilor de îndrumare, conducătorilor și temelor de doctorat” în care este vizată și dna [REDACTAT], Ordinul nr. 03-RU din 13.01. 2020 „cu privire la demisie” a dlui [REDACTAT] și Ordinul nr. 94-RU din 19.06. 2020 „cu privire la încetarea contractului de muncă a cadrelor didactice angajate prin cumul” inclusiv și a dlui [REDACTAT], a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin:

- nedeclararea conflictelor de interese real conform art. 12 alin. (4), (5) din Legea nr. 133/2016, apărute la momentul semnării actelor administrative menționate supra;
- nesoluționarea conflictelor de interese real prin abținere conform art. 14 alin. (3), (4) Legea nr. 133/2016;
- consumarea conflictelor de interese prin semnarea Ordinului nr. 83-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart”, Ordinului nr. 129-A din 15.06. 2021 „cu privire la remunerarea personalului din Proiectul ReStart”, Ordinului nr. 148-A din 04.11. 2021 „cu privire la dinamica contingentului de doctoranzi”, Ordinului nr. 07 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță”, Ordinului nr. 08 din 15.01. 2020 „cu privire la stabilirea sporului de performanță”, Ordinului nr. 117 din 11.03. 2020 „cu privire la aprobarea și modificarea comisiilor de îndrumare, conducătorilor și temelor de doctorat”, Ordinului nr. 03-RU din 13.01. 2020 „cu privire la demisie” și Ordinului nr. 94-RU din 19.06. 2020 „cu privire la încetarea contractului de muncă a cadrelor didactice angajate prin cumul”.

La caz, argumentele/justificările invocate de persoana supusă controlului, privind faptul că la semnarea documentelor în calitate de rector al UASM, nu a avut interese personale și a acționat imparțial și obiectiv, nu pot fi apreciate ca concludente, deoarece potrivit răspunsului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova înregistrat în cadrul ANI cu nr. 7414 din 21.09.2022, se prebează contrariul și anume faptul că dl Volconovici Liviu nu a declarat conflictele de interese apărute la semnarea actelor administrative în privința dlui [REDACTAT], a dlui [REDACTAT].

Ca urmare a modificărilor și completărilor operate în Legea nr. 132/2016 și Legea nr. 133/2016, art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 (*redacția în vigoare din 29.10.2021, după operarea modificărilor efectuate prin Legea nr. 130 din 07.10.2021*) stabilește că, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În corespundere cu art. 73 alin. (5) din legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că, persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Conform art. 39 alin. (1) din legea nr. 132/2016, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În speța de control, inspectorul de integritate, având în vedere faptele admise de către dl Volconovici Liviu în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (lipsa prejudiciului adus interesului public, natura abaterilor, funcția deținută (rector al UASM) din care ultimul a fost demis), de integritate nu va solicita încetarea raporturilor de serviciu ale subiectului controlului și nu va aplica interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Având ca fundament raționamentele expuse supra, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 37 - 39 din Legea 132/2016, art. 12, 14, 15 și 23 din Legea nr. 133/2016 inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată că dl Volconovici Liviu, ex-director al UASM, nu a declarat și nu a soluționat conflictele de interese, descrise în circumstanțele de fapt și de drept ale prezentului act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Volconovici Liviu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Alexandru BÂNZARI